

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6CoCsp/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120207889
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8120207889.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Viery Zolákovej a JUDr. Jozefa Angeloviča v spore žalobcu: G. H., P. XX.XX.XXXX, X. E. XXX XX X. E. XXX, právne zast.: Právna pomoc poškodeným, so sídlom Janka Kráľa 200/12, 082 71 Lipany, IČO: 50951947, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zast.: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 9Csp/114/2020-78 zo dňa 23.11.2020, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok.

II. Žalobcovi voči žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 4 403,61 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.“

2. Spor právne posúdil podľa ust. § 43a ods. 1, § 43c ods. 1, § 44 ods. 2, § 107 ods. 1, 2, § 456, § 457, Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a § 291 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok („ďalej len „CSP“).

3. V odôvodnení okrem iného uviedol, že v prejednávanej veci sa žalobca žalobou podanou dňa 29.05.2020 domáhal vydania bezdôvodného obohatenia v sume 4.403,61 eur. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca uzatvoril dňa 25.03.2013 so žalovaným Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX a Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej mali byť zo strany žalovaného žalobcovi poskytnuté peňažné prostriedky vo výške 1.500,- eur na každú jednotlivú zmluvu. Žalovaný však v skutočnosti poskytol finančné prostriedky vo výške 1.284,25 eur na každú jednotlivú zmluvu a započítal si zmluvnú odmenu za poskytnutie služby spočívajúcej v odklade splátok vo výške 215,75 eur. Predmetné zmluvy o spotrebiteľskom úvere neobsahujú údaje vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, obsahujú nesprávny údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, v dôsledku čoho sú predmetné spotrebiteľské zmluvy bezúčinné a bez poplatkov. Ročná úroková sadzba za poskytnuté úvery vo výške viac ako 70,01 % je niekoľko násobne vyššia ako odplata požadovaná v sledovanom období. Vzhľadom na nesprávny údaj RPMN a rozpor odplaty s dobrými mravmi má žalovaný nárok len na vrátenie ním

poskytnutej istiny úveru. Žalobca však na účet žalobcu poukázal na základe zmluvy č. XXXXXXXXXXXX sumu 3.295,64 eur (o 2.011,39 eur viac ako mal žalovaný nárok) a na základe zmluvy č. XXXXXXXXXXXX plnenia súhrne v sume 3.676,47 eur (o 2.392,22 eur viac ako mal žalovaný nárok), spolu 4.403,61 eur nad rámec poskytnutých úverových istín. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe vzniesol námietku premlčania nároku na vrátenie platieb vykonaných pred 29.05.2017. Zároveň poprel tvrdenia, podľa ktorých je potrebné spotrebiteľské úvery považovať za bezúročné a bez poplatkov.

4. Po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že údaje o požadovanom revolvingovom úvere sa nachádzajú v bode 5. zmlúv. Dĺžnik pri oboch zmluvách požadoval dňa 19.03.2013 poskytnutie úveru s RPMN vo výške 70,01 %. V bode 6. zmlúv podpísaných veriteľom dňa 25.03.2013 sa nachádzajú údaje o schválenom revolvingovom úvere, ktoré sú zhodné s údajmi uvedenými v bode 5., okrem RPMN vo výške 65,44 %. V prípade, ak zo strany adresáta návrhu na uzavretie zmluvy dôjde k zmene výšky RPMN, je potrebné považovať ho za nový návrh. Následne preto, aby došlo k uzavretiu zmluvy, je potrebné, aby bol nový návrh prijatý pôvodným navrhovateľom zmluvy. V uvedenom prípade tomu tak nebolo, preto zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sú predmetom tohto konania, uzavreté neboli. Žalobcovi bola žalovaným pri oboch zmluvách reálne poskytnutá suma 1.284,25 eur. Žalobca zaplatil pri zmluve č. XXXXXXXXXXXX sumu 3.684,06 eur a pri zmluve č. XXXXXXXXXXXX sumu 4.320,92 eur. Preplatok spolu predstavoval spolu sumu 5.436,48 eur, žalovaná suma je vo výške 4.403,61 eur. K námietke premlčania vznesenej žalovaným súd uviedol, že bezdôvodné obohatenie je získané nepriamym úmyslom, keďže z rozhodovacej činnosti súdov bolo žalovanému známe, že uvádzanie pravdepodobnej RPMN je nesprávny postup, pri ktorom nie je možné, aby si žalovaný nárokoval viac ako sumu poskytnutú žalobcovi, čo znamená aplikáciu 10-ročnej premlčacej doby. Vzhľadom na uvedené súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP.

6. Žalovaný v zákonom stanovenej lehote podal voči rozsudku odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnemu záveru o vzniku bezdôvodného obohatenia a o úmyselne získanom bezdôvodnom obohatení, ktoré malo vzniknúť tým, že nedošlo k uzavretiu zmluvy v písomnej forme z dôvodu, že návrh na uzavretie zmluvy a prijatie návrhu obsahuje rozdielny údaj o RPMN. Pre vznik zmluvy platí, že musí mať obligatórne náležitosti ustanovené právnym poriadkom. Ak ide o iné obligatórne náležitosti, ich absencia nemá za následok nevzniknutie zmluvy, ale len to, že takéto dojednania nie sú platné. Hodnota RPMN nie je v žiadnom právnom predpise stanovená ako podmienka vzniku úverovej zmluvy, čo jednoznačne vyplýva aj z ust. § 11 ods. 1 b) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia predmetných zmlúv. Z povahy niektorých náležitostí uvedených v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vyplýva, že nemôžu byť predmetom konsenzu a súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal tým, či údaj o RPMN nepatrí medzi údaje, ktoré nie je možné dohodnúť. Pri jeho určení sa vychádza z údajov platných v čase uzavretia zmluvy, teda nie je dohodnutý, ale presne určený stanoveným spôsobom. Aktualizácia údajov o RPMN v čase uzavretia zmluvy nie je výhradou doplnením ani zmenou návrhu zmluvy, preto ju nemožno považovať za jeho odmietnutie. Žalovaný namietal závery súdu o aplikácii desaťročnej objektívnej premlčacej doby, ktoré súd odôvodnil tým, že žalovaný konal v nepriamom úmysle, aby získal bezdôvodné obohatenie. Postup žalovaného bol súdnou praxou posúdený rôzne, preto nie je možné tvrdiť, že žalovaný konal v nepriamom úmysle získať bezdôvodné obohatenie, teda že vedel, že ho môže získať a bol s tým uzročený. Súd v prejednávanej veci nemal preukázanú vedomosť žalovaného o získavaní bezdôvodného obohatenia. Tento záver sa nejaví oprávnené ani poukázaním na podnikateľské postavenie žalovaného a je logicky neprijateľné, aby žalovaný konal úmyselne. Pre posúdenie úmyslu získať bezdôvodné obohatenie je podstatný stav v čase vzniku právneho úkonu, kedy neexistoval takýto úmysel. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

7. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že v konaní dostatočne preukázal svoje tvrdenia o výške a vzniku bezdôvodného obohatenia a v plnom rozsahu sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Žalovaný dlhodobo používal vo svojich predformulovaných úverových zmluvách úžernícke úroky a súdna prax poukazuje na vadnosť takýchto zmlúv v prospech spotrebiteľa.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich

z § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05).

11. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov, na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že táto odvolacia námietka nebola naplnená.

12. K námietke o nesprávnom právnym posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Táto odvolacia námietka naplnená nebola.

13. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

14. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. účinného ku dňu uzavretia zmluvy 25.03.2013, ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

15. Podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z., poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

16. Ako je zrejmé z obsahu spisu, žalobca dňa 19.03.2013 podpísal a vyplnil body 1. až 5. žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX ako jednostranného právneho úkonu, ktorý súd prvej inštancie považoval za návrh na uzavretie zmluvy. Následne žalovaný dňa 25.03.2013 podpísal a vyplnil bod 6. predmetnej žiadosti (údaje o schválenom revolvingovom úvere), ktoré malo byť prijatím návrhu, a teda uzavretím zmluvy. Súd prvej inštancie správne zdôraznil, že návrh žalobcu na poskytnutie úveru a vyjadrenie žalovaného k danému návrhu nie sú totožné, a to pokiaľ ide o údaj RPMN úveru. Žalovaný so žalobcom už neuzatvoril novú písomnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere a ani žalovaný písomne žalobcovi neoznámil akceptáciu poskytnutia úveru za ním dohodnutých podmienok.

17. Odvolací súd súhlasí s názorom odvolateľa, že zmluvu ako celok nemožno považovať za neplatnú; zmluva je neplatná len v časti, v ktorej je uvedená RPMN. V zmluve o revolvingovom úvere sú uvedené dve rozdielne RPMN, a to v časti 5. Údaje o požadovanom revolvingovom úvere, ktorá bola žalobcom podpísaná dňa 19.03.2013, je RPMN uvedená vo výške 70,01 % a následne po schválení úveru dňa 25.03.2013 bola v časti 6. Údaje o schválenom revolvingovom úvere uvedená rozdielna výška RPMN, a to vo výške 65,44 %. Preto odvolací súd má za to, že zmluva je neplatná v časti RPMN, nakoľko v zmluve sú uvedené dve rozdielne hodnoty RPMN. Navyše v zmluve nie sú uvedené ani predpoklady pre výpočet RPMN.

18. Z uvedených dôvodov je poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 2 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. účinného v čase uzavretia zmluvy, čo ďalej znamená, že žalobcovi na základe uvedenej skutočnosti vznikla voči žalovanému povinnosť vrátiť len požičanú istinu úveru, bez poplatkov a bez úrokov. Keďže žalovaný reálne poskytol žalobcovi úver č. XXXXXXXXXXXX vo výške 1.284,25, rovnako úver č. XXXXXXXXXXXX vo výške 1.284,25 eur a žalobca mu splatil na úver č. XXXXXXXXXXXX sumu vo výške 3.295,64 eur (o 2.011,39 eur viac ako mal žalovaný nárok) a na základe zmluvy č. XXXXXXXXXXXX sumu vo výške 3.676,47 eur (o 2.392,22 eur viac ako mal žalovaný nárok), spolu teda 4.403,61 eur nad rámec poskytnutých úverových istín, čo predstavuje bezdôvodné obohatenie.

19. Pri premlčaní práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a objektívna (§ 107 ods. 2,3 Občianskeho zákonníka). Začiatok subjektívnej i objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne, na sebe nezávisle a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby. Subjektívna premlčacia doba je 2-ročná a na začatie jej plynutia vždy treba rešpektovať subjektívnu stránku oprávneného týkajúcu sa jeho vedomosti o bezdôvodnom obohatení a vedomosti o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

20. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená zmluva je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

21. Druhou odvolacou námietkou, ktorú žalovaný vzniesol v podanom odvolaní bola skutočnosť, že súd prvej inštancie podľa jeho názoru neprihliadol na vznesenú námietku premlčania. S uvedenou námietkou žalovaného sa nemožno stotožniť, pretože námietkou premlčania sa súd prvej inštancie zaoberal (subjektívna premlčacia doba, objektívna premlčacia doba), pričom zdôvodnil od akého momentu počítal začatie plynutia tak subjektívnej ako aj objektívnej premlčacej doby a rovnako sa odôvodnil, prečo na predmetný prípad aplikoval 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie v tomto smere vecne správne a logicky odôvodnené, pričom aj odvolací súd má za to, že žalobkyňa sa svojho práva na vydanie bezdôvodného obohatenia domohla v rámci plynutia tak subjektívnej premlčacej doby, ako aj v rámci plynutia objektívnej premlčacej doby.

22. Práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa môže oprávnený subjekt domáhať len v rámci plynutia tak subjektívnej, ako aj objektívnej premlčacej doby. V prípade, ak dôjde k uplynutiu jednej

z nich, oprávnený nemá možnosť domáhať sa svojho práva z bezdôvodného obohatenia, nakoľko došlo k jeho premlčaniu. Subjektívna premlčacia doba je upravená v § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak, že právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Objektívna premlčacia doba je upravená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pričom zákon rozlišuje 3-ročnú objektívnu premlčaciu dobu a 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu, pričom ich aplikácia na ten-ktorý prípad závisí od charakteru vzniku bezdôvodného obohatenia. V prípade, ak ide o neúmyselné bezdôvodné obohatenie, je potrebné aplikovať 3-ročnú objektívnu premlčaciu dobu a v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia je potrebné aplikovať 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu. V zásade však pre oba dĺžky objektívnych premlčacích dôb platí, že začínajú plynúť odo dňa, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu.

23. Z vyššie uvedeného tak vyplýva, že zákon explicitne rozlišuje medzi začiatkom plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej doby, pretože v čase, kedy bezdôvodné obohatenie reálne vznikne, nemusí mať oprávnený, teda ten na koho úkor bezdôvodné obohatenie vzniklo) vedomosť o jeho vzniku. V predmetnom prípade súd prvej inštancie začiatok plynutia tak subjektívnej, ako aj objektívnej premlčacej doby nepočítal od rovnakého dňa, ale prihliadol na moment dozvedenia sa o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalobkyne, ako aj na objektívny moment samotného vzniku bezdôvodného obohatenia. V prípade, ak by odvolací súd pripustil výklad, a teda počítanie subjektívnej ako aj objektívnej premlčacej doby tak, ako to požadoval žalovaný, t.j. od vzniku bezdôvodného obohatenia, resp. od splatenia celého poskytnutého úveru žalobkyňou, potom by v prípade bezdôvodného obohatenia nemalo význam rozlišovanie premlčacej doby na objektívnu a subjektívnu. Odvolací súd zároveň poukazuje na to, že ak by uvedené bolo zámerom zákonodarcu, potom by výslovne neupravoval rozlišovanie subjektívnej a objektívnej premlčacej doby a rôzne začiatky ich plynutia, ale uspokojil by sa s úpravou tak, ako to urobil napríklad v prípade premlčania práv zodpovedajúcim vecným bremenám (§ 109 Občianskeho zákonníka), či premlčaniu práv z prepravy (§ 108 Občianskeho zákonníka). Z uvedeného dôvodu tak nebolo možné v tomto smere prisvedčiť odvolaniu žalovaného, preto je potrebné striktné rozlišovať začiatok plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej doby, resp. moment od ktorého je potrebné počítat začatie ich plynutia.

24. K subjektívnej premlčacej dobe odvolací súd poukazuje na to, že zákon pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby predpokladá to, kedy sa dotknutá osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal. Nie teda čas, od kedy sa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo. Právny poriadok slova „vedieť mal a mohol“ pritom obsahuje v iných prípadoch, na účely začiatku premlčacej doby ich nestanovil.

25. Existuje preto obava, že nedôsledným výkladom zákonného termínu „dozvie“ sa otiera rozdiel medzi objektívnou a subjektívnou dobou. Najzávažnejšie negatívne následky by nastali v prípade rozumovo menej vyspelých osôb, ktorým by sa nanútila povinnosť poznať aplikáciu práva bez ohľadu na úroveň ich mysle (OGH 3Ob592/77 - „Na slabomyselnosť podľa § 879 Abs 2 Z 4 ABGB je potrebný menší stupeň slabosti mysle ako taký, ktorý má za následok nesvojprávnosť“).

26. Inými slovami povedané, nemožno prikázať všetkým bez rozdielu úrovne mysle byť „advokátom“, aj keď ani u advokátov nemožno vylúčiť, že sa o bezdôvodnom obohatení dozvedia až s odstupom času po vykonaní plnenia.

27. Relevanciu má teda to, od kedy sa dotknutá osoba dozvie, že plniť nemala a nie odkedy plnila, resp. jej plnenie bolo poskytnuté. Ako vyplýva z početných rozhodnutí súdov, pre začiatok plynutia subjektívnej doby je rozhodujúce poznanie skutkových okolností (ani nie tak právneho posúdenia), no okolností nie zo zmluvy, ale okolností z porušenia práva, v danom prípade z bezdôvodného obohatenia (okolnosť, že došlo k porušeniu zákona, o výške bezdôvodného obohatenia a príčinnej súvislosti medzi prvými dvoma okolnosťami). Zdá sa teda, že nepostačujú pochybnosti, ale „dozvedenie“ sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia.

28. Subjektívna 2-ročná premlčacia lehota namietaná nebola, predmetom odvolacích námietok boli iba závery súdu prvej inštancie o aplikácii desaťročnej objektívnej premlčacej doby. K nenamietanej subjektívnej premlčacej lehote odvolací súd uvádza, že z výsluchu žalobcu, jeho manželky a zástupcu občianskeho združenia vyplynulo, že zmluva so záverom o jej nesprávnosti im bola posúdená 09/2019.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti tak možno konštatovať, že od uvedeného dátumu je možné začať počítať plynutie subjektívnej premlčacej doby, ktorá by žalobkyni uplynula dňa 09/2021. Vzhľadom na to, že žaloba bola podaná dňa 29.05.2020, táto bola podaná v rámci plynutia subjektívnej premlčacej doby. Z uvedeného dôvodu preto bolo potrebné konštatovať, že záver súdu prvej inštancie, ktorý počítal začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby od uvedeného dňa bolo správne a správny bol tak aj záver o podaní žaloby v rámci plynutia subjektívnej premlčacej doby. Odvolací súd v tomto smere poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 430/2018 zo dňa 05.12.2018 (v skutkovo totožnej veci, ktorá bola vedená na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 22Co/53/2017) podporil úvahy odvolacieho súdu o tom, že žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela až od Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS, ktoré uvedenú skutočnosť potvrdilo aj písomne. Aj s ohľadom na tento záver Ústavného súdu Slovenskej republiky možno mať za to, že záver súdu prvej inštancie o premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia pre uplynutie subjektívnej premlčacej doby bol správny. Odvolací súd konštatuje, že žalovaná obchodná spoločnosť je poskytovateľom úverov na profesionálnej báze, podnikateľom, preto sa predpokladá u takýchto spoločností vyššia odborná úroveň a aj zodpovednosť za porušenie zmluvných povinností. Zmluvné podmienky sú tvorené poskytovateľom úveru aj s dôsledkami pre navrhovateľa zmluvných podmienok. Žalovaný pri uzatváraní zmlúv konal evidentne úmyselne so snahou dosiahnutia zisku, preto takýto subjekt nesie aj väčšiu zodpovednosť za dôsledky z porušenia zákonných povinností. Odvolací súd je toho názoru, že žalovaný ako subjekt pôsobiaci dlhoročne na finančnom trhu (predmet činnosti v Obchodnom registri SR - poskytovanie úverov od 25.08.2003) mal vedomosť o nárokoch, ktoré uplatňoval v rozpore s zákonom, napriek tomu tak postupoval v množstvách ďalších zmlúv. Podľa názoru odvolacieho súdu, je dôvodné predpokladať, že žalovaný minimálne vedel, že predkladá klientom úverové zmluvy s neprimerane vysokým úrokom, ktorého výška je v rozpore s dobrými mravmi (70,01 %), a pre prípad, že to tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozumený (dolus indirectus, tzv. nepriamy úmysel). Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe, súdy opakovane posúdili konanie dodávateľov, ktorí porušujú spotrebiteľské právo, ako úmyselné konanie, vedúce k ich bezdôvodnému obohateniu na úkor spotrebiteľov, čo má za následok uplatnenie desaťročnej objektívnej premlčacej doby. K tomu odvolací súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 1Co/8/2017, z 28.6.2017; rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 2Co/193/2016, z 24.07.2017; rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 3Co/85/2017, z 03.10.2017; rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 4Co/17/2016, z 24.08.2017; rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 5Co/278/2016, z 26.09.2017; rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/278/2015, z 21.09.2016; rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 7Co/200/2016, z 27.03.2017; uznesenie Krajského súdu Prešov sp. zn. 7Co/235/2015, z 25.01.2016; uznesenie Krajského súdu Prešov sp. zn. 8Co/143/2016, zo 17.08.2017; rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 10Co/75/2016, z 27.09.2017; rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 12Co/48/2017, zo 06.07.2017; rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 17Co/94/2017, z 28.09.2017; rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 18Co/282/2015, zo 14.09.2016; rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 19Co/61/2017, z 31.08.2017; rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 20Co/281/2015, z 27.04.2017; rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 21Co/72/2014, z 19.03.2015; rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6Co/835/2015, z 10.11.2015 a rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 9Co/648/2013, z 20.02.2014.

29. K objektívnej premlčacej dobe odvolací súd uvádza, že pre určenie momentu plynutia subjektívnej premlčacej doby je dôležitý moment, kedy k bezdôvodnému obohateniu prvýkrát došlo, resp. týmto momentom môže byť najneskôr moment splatenia celého dlhu spotrebiteľom. Moment začatia plynutia objektívnej premlčacej doby tak možno odvíjať najneskôr od splatenia dlžnej sumy žalobcom. Pri zmluve o úvere XXXXXXXXXXX sa istina úveru začala preplácať platbami od 14.08.2014 a pri zmluve o úvere XXXXXXXXXXX sa istina úveru začala spotrebiteľom preplácať platbami od 14.11.2014.

30. Otáznym v predmetnom prípade bolo, či je v rámci objektívnej premlčacej doby potrebné aplikovať na tento prípad 3-ročnú alebo 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu. Občiansky zákonník rozlišuje dve dĺžky objektívnych premlčacích dôb, pričom ich aplikácia na ten-ktorý prípad je podmienená charakterom získania bezdôvodného obohatenia, teda je potrebné skúmať, či bezdôvodné obohatenie vzniklo úmyselne alebo neúmyselne. Občiansky zákonník však vôbec nešpecifikuje, čo je potrebné rozumieť pod úmyselným alebo neúmyselným konaním, preto z hľadiska právnej teórie je potrebné vychádzať z právnej úpravy úmyselného a neúmyselného zavinenia, ktoré sú definované v Trestnom zákone. O priamy úmysel ide vtedy, keď ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím

konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne ho aj získať chcel. O nepriamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného obohatil, vedel, že svojím konaním obohatenie, ktoré mu nepatrí, môže získať a s týmto následkom bol pre prípad, že nastane, uzrozumený. Pre oba prípady je rozhodujúcim znakom úmyslu predchádzajúca vedomosť subjektu, ktorý sa neoprávnene obohatil o tom, že svojím konaním získava alebo môže získať hodnoty vyjadriteľné v peniazoch, ktoré mu nepatria. Dôležitým pre aplikovanie konkrétnej dĺžky objektívnej premlčacej doby je tak posúdenie charakteru vzniku, resp. získania bezdôvodného obohatenia.

31. Súd prvej inštancie mal za to, že v predmetnom prípade existuje minimálne nepriamy úmysel žalovaného na získaní bezdôvodného obohatenia, preto mal za to, že je dôvodné aplikovať 10-ročnú premlčaciu dobu, s čím sa stotožňuje aj odvolací súd. Súd prvej inštancie konštatoval, že: „Bez dôvodné obohatenie je teda získané s nepriamym úmyslom vtedy, ak dodávateľ vedel, že ho získať môže a pre prípad, že ho získa, bol s tým uzrozumený. V prejednávanej veci súd nevychádza iba zo všeobecných tvrdení o nutnej profesionalite dodávateľa pri jeho činnosti, ktoré samé osebe získanie bezdôvodného obohatenia úmyselným nerobia. V prejednávanej veci však súd z úradnej činnosti vie, že vo veci žalovaného OS Žilina dňa 17.12.2013 a KS v Žiline dňa 24.03.2014 právoplatne rozhodli, že vyššie uvedený postup s uvádzaním „pravdepodobnej RPMN“ je nesprávny a spôsobuje, že poskytnutý úver je bez úrokov a bez poplatkov (záver o tom, že zmluva o úvere vznikla a úver je bez úrokov a poplatkov je síce iný od záveru procesného súdu o tom, že zmluva ani nevznikla ale podstata o nemožnosti inkasa úrokov a poplatkov je rovnaká a rozhodujúca). Pri zmluve s koncovkou 144 sa istina úveru začala preplácať platbami od 14.08.2014 a pri úvere s koncovkou 146 platbami od 14.11.2014, teda od času, keď žalovaný dodávateľ mal už v rukách právoplatné súdne rozhodnutie o tom, že z obdobného typu zmlúv (s uvedením pravdepodobnej RPMN) nemôže okrem istiny inkasovať inú sumu a preto vzniknuté bezdôvodné obohatenie je z jeho strany získané minimálne s nepriamym úmyslom, čo znamená aplikáciu 10 - ročnej premlčacej lehoty.“

32. V prvom rade je potrebné poukázať na to, že bezdôvodné obohatenie (k uvedenému bližšie v ďalších bodoch tohto odôvodnenia) vzniklo na strane žalovaného z dôvodu nedodržania zákonných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy o úvere, v dôsledku čoho je táto postihnutá sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Konanie žalovaného ako subjektu, ktorý dlhodobo a opakovane poskytuje spotrebiteľské úvery na základe vadných zmlúv sa nedá hodnotiť inak, ako úmyselné konanie vedúce k bezdôvodnému obohacovaniu sa tým, že nedáva svoje zmluvy do súladu so spotrebiteľským právom. Doba, počas ktorej žalovaný poskytuje úvery a ich množstvo, vylučujú inú možnosť ako tú, že žalovaný sa na úkor spotrebiteľ obohacuje úmyselne a nejde o náhodné, jednorazové nedbanlivostné zlyhanie. Je vylúčené, aby žalovaný ako profesionál v poskytovaní úverov, nepoznal spotrebiteľské právo a prijímal platby nad spotrebiteľovi poskytnutú sumu pri neplatných úveroch alebo nad istinu úveru pri bezúročných a bezpoplatkových úveroch a pri neplatných zmluvách. Ďalším dôkazom o úmysle veriteľa bezdôvodne sa obohatiť prijímaním platieb od spotrebiteľa, po splatení spotrebiteľovi poskytnutej sumy, je prijímanie takýchto platieb po splatení poskytnutej sumy v dobe, keď už veriteľovi je známa judikatúra k bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a k neplatnosti spotrebiteľských zmlúv, a to nielen týkajúca sa iných podnikateľských subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery, ale aj vo veciach, v ktorých bol sám stranou takéhoto konania (vo veci žalovaného OS Žilina dňa 17.12.2013 a KS v Žiline dňa 24.03.2014 právoplatne rozhodli, že vyššie uvedený postup s uvádzaním „pravdepodobnej RPMN“ je nesprávny a spôsobuje, že poskytnutý úver je bez úrokov a bez poplatkov).

33. Vo vzťahu k požiadavke, aby spotrebiteľ preukazoval úmysel veriteľa pri získavaní bezdôvodného obohatenia poukazuje odvolací súd aj na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-449/13, CA Consumer Finance SA proti M. Y. a spol., v ktorom sa okrem iného uvádza, že: „...Ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že: jednak bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej dôkazné bremeno nesplnenia povinností upravených v článkoch 5 a 8 smernice 2008/48 zaťažuje spotrebiteľa, ...“ Podľa názoru odvolacieho súdu, spotrebiteľ má možnosť len poukázať na fakty, ku ktorým došlo, no je extrémne náročné dokázať vedomostnú a vôľovú zložku konania veriteľa. Odvolací súd je tak toho názoru, že nie spotrebiteľ by mal dokazovať veriteľovi jeho vedomosť, ale veriteľ by mal mať dôkazné bremeno, že nekonal úmyselne. Veriteľ tak má možnosť dokázať len nedbanlivosť, čo vedie napokon k tomu dôsledku, že sa na ten-ktorý prípad potom aplikuje pre veriteľa priaznivejšia kratšia 3-ročná objektívna premlčacia doba.

34. Pokiaľ ide o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR na ktoré poukázal žalovaný, odvolací súd k tomuto uvádza, že z uvedeného rozhodnutia v žiadnom prípade nevyplýva záver o nemožnosti aplikácie 10-ročnej objektívnej premlčacej doby. Najvyšší súd SR konštatoval, že samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom podnikateľskom postavení subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch, samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel veriteľa, preto je nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť, kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať 3-ročnú alebo 10-ročnú premlčaciu dobu. Z uvedeného rozhodnutia tak vyplýva, že v prvom rade je potrebné správne právne posúdiť, z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu, pretože iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu, a iná zase pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo. Až po správnom určení okamihu, kedy k obohateniu došlo, je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia veriteľa. S poukazom na uvedené závery Najvyššieho súdu, ako aj na závery odvolacieho súdu možno mať za to, že na strane žalovaného ide minimálne o nepriamy úmysel, a preto je dôvodné aplikovať na predmetný prípad 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu, ktorú je potrebné počítvať od úhrady poslednej splátky žalobcom. Ako správne už poukázal súd prvej inštancie, keďže pri zmluve o úvere XXXXXXXXXXX sa istina úveru začala preplácať platbami od 14.08.2014 a pri zmluve o úvere XXXXXXXXXXX sa istina úveru začala spotrebiteľom preplácať platbami od 14.11.2014, objektívne premlčacia doba by neuplynula skôr ako dňa 14.08.2024 a 14.11.2024, a keďže žaloba bola podaná dňa 25.09.2020, bola podaná aj v rámci plynutia objektívnej premlčacej doby.

35. Vo vzťahu k aplikovaniu 10-ročnej alebo 3-ročnej objektívnej premlčacej doby si odvolací súd dovoľ poukázať najmä na bod 42. v spojení so záverom Písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-485/19 zo dňa 07.10.2019, kde Európska komisia uviedla, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať tak, že mu odporuje taká vnútroštátna úprava, v zmysle ktorej spotrebiteľ, ktorý uplatňuje svoj nárok na vrátenie plnenia bezdôvodného obohatenia vzniknutého na základe plnenia spotrebiteľa z nekalej zmluvnej podmienky má pre uplatnenie 10-ročnej objektívnej premlčacej doby povinnosť dokázať, že veriteľ úmyselne porušil práva spotrebiteľa.

36. Vzhľadom na vyššie uvedené teda možno konštatovať správny záver súdu prvej inštancie o uplatnení práva žalobcu tak v rámci plynutia objektívnej premlčacej doby, ako aj v rámci plynutia subjektívnej premlčacej doby, teda nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia v čase podania žaloby nebol ešte premlčaný.

37. Pri oboch zmluvách bola žalovaným žalobcovi reálne poskytnutá suma 1284,25 eur (po odpočítaní poplatku 215,75 eur za možnosť odkladu splátok, pričom takáto zmluvná podmienka bola opakovane vyhlásená za neprijateľnú). a) Pri zmluve s koncovkou XXX zaplatil žalobca sumu 3684,06 eur, teda viac o 2399,81 eur. Žalovaná bola suma 2011,39 eur. b) Pri zmluve s koncovkou XXX zaplatil žalobca sumu 4320,92, teda viac o 3036,67 eur. Žalovaná bola suma 2392,22 eur. Preplatok tak predstavoval spolu sumu 5436,48 eur a žalovaná bola suma 4403,61 eur. Z uvedených dôvodov preto rozhodnutie súdu prvej inštancie v tomto smere možno považovať za správne.

38. Správny výrok vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

39. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

40. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

41. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).